

ESLÜ SAKSA LAMBAKOERTE ARETUSKONTROLI EESKIRI

1. Üldist

- 1.1 ESLÜ saksa lambakoerte aretuskontrolli (edaspidi aretuskontrolli) eeskiri reguleerib saksa lambakoertele läbiviidavate aretuskontrollide korraldamist Eestis. Selle koostamisel on lähtutud Saksamaa ja Soome vastavatest eeskirjadest.
- 1.2 Aretuskontrolli eeskirja vastuvõtmise ja muutmise üle otsustab ESLÜ juhatus.

2. Aretuskontrolli korraldamine

- 2.1 Aretuskontrolli korraldab ESLÜ ja mitte vähem kui 1 kord aastas.
- 2.2 Aretuskontrollil osalevad koerad registreeritakse eelnevalt ESLÜs.
- 2.3 Aretuskontrolli kuupäeva ja aretuskontrolli spetsialisti (*Körmeister*) kinnitab ESLÜ juhatus ja teatab sellest registreerunutele.

3. Aretuskontrolli spetsialistid

- 3.1 Aretuskontrolli hindamisõigus on ESLÜ aretuskontrolli spetsialistidel ja SV (*Verein für Deutsche Schäferhunde e. V.*) poolt tunnustatud aretuskontrolli kohtunikel.
- 3.2 ESLÜ aretuskontrolli spetsialistiks võib saada saksa lambakoera hindamisõigusega välimikukohtunik, kes on läbinud aretuskontrolli spetsialisti kursused ja kinnitatud ESLÜ juhatuse poolt.

4. Osalemisõigus

- 4.1 Aretuskontrollis osalev koer peab:
 - a) olema kantud EKL või viimase poolt heaks kiidetud koeraregistrisse;
 - b) olema kontrollimise hetkel vähemalt 18 kuud vana;
 - c) omama vähemalt näitusehinnet „hea”;
 - d) omama koolitustulemust vähemalt ühes järgnevatest koolitusaladest: KK, PJK, FH, IPO, SchH/VPG või koera päritolumaal aretuseks aksepteeritavat koolitustulemust;
 - e) omama kehtivat düsplasiauuringu tulemust (lubatud A, B või C aste);
 - f) olema tätoveeringu või mikrokiibi numbri alusel identifitseeritav;
 - g) olema terve.
- 4.2 Kui aretuskontrollis osaleva koera omanik ei ole ESLÜ või tema liikmesorganisatsiooni liige, peab ta aretuskontrollis osalemiseks tasuma kahekordse ESLÜ liikmele kehtestatud aretuskontrollil osalemise tasu.
- 4.3 Aretuskontrollis ei tohi osaleda emane koer 30 päeva enne arvatavat poegimisaega ning 45 päeva peale poegimist.

5. Aretuskontrolli kulg

Registreerunud koerad hinnatakse ükshaaval, kõigepealt isased, siis emased koerad.

Aretuskontrolli spetsialist identifitseerib koera enne hindamise alustamist.

5.1 Hinnang olemusele

- 5.1.1 Koera olemuse all mõeldakse koera käitumist olukorras, kus teda eriti ei ärritata.
- 5.1.2 Olemuse hindamiseks peab koer olema vabalt rihma otsas ilma koerajuhi käskluseta.
- 5.1.3 Koer peab ilmutama tõule omast käitumist, olema hea närvisüsteemiga, enesekindel ja juurdepääsetav.
- 5.1.4 Kui koer olemuse hindamise ajal ei ilmuta soovitud käitumist, ei või ta aretuskontrollil osalemist jätkata.

5.2 Lasukartmatuse kontroll

- 5.2.1 Laskekaugus koerast peab olema vähemalt 10 m.
- 5.2.2 Koer peab laskmise ajal seisma vabalt ja ilma käskluseta rihma otsas.

5.3 Varrukakatse

- 5.3.1 Varrukakatse viiakse läbi vastavalt varrukakatse läbiviimise korrale ESLÜ aretuskontrollis.
- 5.3.2 Varrukakatsel hinnatakse koera instinktitaset, enesekindlust ja koormustaluvust (TSB) järgmiste hinnetega:
 - a) „võrratu”: enesekindel, survet avaldav, sihiteadlik ja kindel haaramine ning haardes püsimine, puudub negatiivne reageering nuudihoopidele, valvamine varrukamehe lähedal ja tähelepanelik;
 - b) „piisav”: piiratud enesekindlus ja sihiteadlikkus nii haardes, löögitaluvuses kui valvamisel;
 - c) „puudulik”: puudulik enesekindlus, väga väike koormustaluvus ja huvi varrukamehe vastu.

5.4 Hinnang välimikule

- 5.4.1 Hinnatakse järgmiselt:
 - a) üldmulje, arengutaseme ja treenituse hindamine;
 - b) välimiku detailsem hindamine, turjakõrguse, rinna sügavuse ja ümbermõõdu mõõtmine, kaalumise;
 - c) liikumise hindamine.

6. Hindamis põhimõtted

Aretuskoerad peavad käitumiselt ja välimikult olema oma tõu head esindajad, terved ning heas seisundis.

Aretuskoer ei tohi põlvneda geneetiliselt vaegsugupuust.

Hinnangu aretuskontrolli läbimise kohta kirjutab aretuskontrolli spetsialist ESLÜ poolt kinnitatud vastavale blanketile.

Kontrolli läbinud koerad jagatakse kahte kvaliteediklassi:

- a) I aretusklass (EST I);
- b) II aretusklass (EST II).

6.1 I aretusklass

6.1.1 EST I antakse aretuseks soovitatavale koerale, kes on tõu keskmisest tasemest märgatavalt parem.

6.1.2 EST I koer peab sooritama varrukakatse hinde "võrratu" (*ausgeprägt*) vääriliselt.

6.1.3 EST I koera välimik peab vastama järgmistele tingimustele:

- a) turjakõrgus emastel 55-60 cm, isastel 60-65 cm;
- b) hambumus vigadeta, kuni kaks üleliigset P1 lubatud;
- c) kõrvad laitmatud;
- d) sabal lubatud vaid miniviga;
- e) karvkate laitmatu, karm.

6.2 II aretusklass

6.2.1 EST II antakse aretuseks sobivale koerale.

6.2.2 EST II koer peab sooritama varrukakatse.

6.2.3 EST II koera välimikus võib võrreldes EST I koeraga esineda järgmiseid pisivigu:

- a) turjakõrgus on 1 cm võrra üle või alla I aretusklassis toodud piirnormide;
- b) hammastest võib kõige enam puududa kaks P1;
- c) kõrvad veidi pehmed ent püstised;
- d) väikesed vead saba hoidmisel;
- e) väikesed karvkatte vead (lubatud on lокkis karv, pikem karv korraliku alusvillaga ja ilma karvatupsudeta kõrvadel ning narmasjutita jalgadel).

7. Aretuskontrolli tulemuse kehtimine

7.1 Esmakordne aretuskontrolli tulemus kehtib aretuskontrolli läbimise aastale järgneva kahe kalendriaasta jooksul.

7.2 Esimeselt aretuskontrollilt tulemuse saamisel võib koer eluaegse aretustulemuse saamiseks uuesti aretuskontrollil osaleda, kui esmakordsest tulemuse saamisest on möödunud vähemalt 1 aasta. Eluaegne aretustulemus on kehtiv kogu koera eluea.

7.4 Aretuskontrolli mitteläbimisel võib koer aretuskontrollil uuesti osaleda, kui eelmisel aretuskontrollil osalemisest on möödunud vähemalt kolm kuud.

8. Aretuskontrolli hinnangute säilitamine ja avaldamine

8.1 Aretuskontrolli hinnangu originaal antakse koera omanikule.

8.2 Aretuskontrolli hinnangute koopiaid säilitab ja tulemusi avaldab ESLÜ.